

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

Izhaja vsak petek opoldne.

Naslov: Trst-Trieste
Casella Centro 37

ali pa: via Ceppa, 17/III.

Izdaja: konsorcijska Malega lista

Licejska knjižnica
(9. Junta)
Ljubljana - Jugoslavija

Male novice

Mali koledar.

Petek, 28. dec.: Nedolžni otroci —
Sobota, 29. dec.: David — Nedelja,
30. dec.: Evgen — Pondeljek 31. dec.:
Silvester — **Torek, 1. jan. 1924: No-
vo leto** — Sreda, 2. jan.: Ime Jezu-
sovo — Četrtek 3. jan.: Genovefa —
Petek 4. jan.: Tit.

Silvestrovo: dan praznovencev,
mnogi topijo svinec, mečejo copate
in prorokujejo. Tržačani jedo rižot z
jeguljo, Kraševci pa polenovko, ki ji
pravijo štokviž, o katerem so mne-
nja, da je temboljši, čim bolj ga pre-
tepejo. Zvečer igrajo na tombolo. Ko
ležejo otroci, jih matere prav posebe
prekrižajo in jih priporočijo Bogu v
varstvo v drugem letu.

NAZNANILO.

**Naročnina Malega lista znaša
osem lir. Je nizka kakor pri nobe-
nem listu. Zakaj? Ker nismo doslej
imeli niti stotinke stroškov za ured-
ništvo.**

**Mali list urejuje več dobrovoljnih
oseb, ki se vrstijo. Tudi letos ne bo-
mo naročnine zvišali. Toda to samo
pod pogojem, da vsak naročnik pri-
dobi še enega novega naročnika. Če-
na tisku je poskočila in zanašamo se
samo na dobrovoljnost urednikov in
na dejstvo, da se število naročnikov
podvoji.**

Izobraženstvo

je skoro vse proč: duhovščina gre,
šole zapro. Iz naših vasi so šli ali
so bili izgnani malodane vsi izobra-
ženci. Društva ne morejo delati. Po
mnogih občinah je Mali list edino
sredstvo, po katerem pridejo naši
ljudje do slovenske črke. Nabirajte
mu naročnikov!

Smo vzeli na znanje.

V božični številki smo dejali, naj
se med Malim listom in med Edi-
nostjo neha prerekanje. Zakaj? Kjer
se prepirata dva, tretji dobiček ima.
Kdo je ta tretji, ni treba še posebe
povedati. Rekli smo: Takoj naj se
neha prepir in naj se imenujeta dva
poštenjaka, ki naj spore zadnjih dni
preiščeta, izrečeta sodbo. Mali list je
še izjavil, da že vnaprej sprejme
razsodbo dveh mož. Za isto številko
smo prejeli par ostrih dopisov, ki so
se nanašali na tržaško vodstvo. Mi
smo vse te dopise izpustili z ozirom
na našo izjavo. Tako mi! Kako pa
Edinost? Mesto da bi spejela po-
zudbo, nas je trikrat napadla in je
dodala: prej prekličite vse trditve,
nato sprejmemo častni sod. Citatelji
naj sodijo, kdo je pravilno in pošte-
no postopal.

Vlak gre čezenj, on pa ostane živ.

V petek je hodil proti deveti uri
telegrafski paznik Peter Nardin po
železniškem tiru v Prvačini. Vlak
je pridrdral in podrl Nardina. Pot-
niki, ki so čakali na postaji, so zav-
pili od silnega strahu. Vsi so bili
prepričani: popolnoma je zmečkan.
Ko je odvozil vlak, so bili priča po-
sebnemu prizoru: Nardin je mirno
ležal med tračnicami in je nato
vstal. Na roki in na kolenih je lah-
ko ranjen. V goriški bolnici so
usmiljeni bratje dejali, da ozdravi v
20 dneh.

Delavske konsumne zadruge

s sedežem v Trstu imajo 102 skladi-
šči v mestu, na Krasu, v Furlaniji
ter Istri.

«Bratje in sestre moje! Slovenec
bom Slovincem nove besede govoril
iz materine ljubezni v slovenskem
jeziku». Slomšek I. 1838.

Jadranski almanah

izide v par dneh. To je najlepši ko-
ledar slovenski. Vsak izobraženec
ga bo kupil in vsako društvo ga mo-
ra imeti.

50 in 16.

V Nevjorku je vzel 16 letni Bur-
ton Tucker 50 letno Suzano Simp-
son. Njena dota znaša 1 milijonček do-
larjev.

Istrski prefekt doma.

Prefekt je bil v Rimu in Istra je
pričakovala od njegove poti kaj
uspehov. Sedaj pa se je doznalo, da
se pulski arsenal zapre definitivno
30. junija 1924. Nadalje ne bo vlada
črtala nikakih davkov. Glede zasta-
nih davkov zadnjih treh let bo do-
volila vlada plačevanje na obroke.
Naše občine tudi ne morejo še uživa-
ti ugodnosti, ki jih imajo občine v
starih deželah od zavoda «Cassa De-
positi e Crediti». Vlada pravi, naj
Istrani vlagajo svoje prihranke v to
hranilnico, potem bodo naše občine
uživale ugodnosti (posojilo na nizke
obresti, dolgoročno odplačevanje).
Laški istrski listi so opomnili: «Vra-
ga bomo dajali v to hranilnico. Kaj
pa naj dajemo? Kakšne prihranke?
Kako naj bi štedili, ako vse in vsi
smrdimo po revščini?»

Tržačani pojedó

na dan 19 tisoč kilov mesa in 6 des-
petsto kg rib. Na vsako osebo pride
torej dnevno 105 gramov (1 desetina
kila) mesa in rib.

Nov list.

Lansko leto, ko smo odkrivali vse
čedne reči pri Jadranski banki, zla-
sti zadevo o izmenjavi, ki je koštala
naš narod 16 milijonov, so sklenili
prijatelji banke ustanoviti tednik,
ki naj bi na rafiniran način branil
interese banke. Sklenili so, da bo li-
stu «Glas naroda» ime. Pa banka je
kasneje prišla v tuje roke; sedaj
so se zopet znašli v banki slovanski
in laški kapitalisti. Vsak dan bere-
mo v dnevnem časopisju velikansko
reklamo, ki jo dela banka, da bi se
spet ukoreninila, med našim ljud-
stvom.

Sinoči smo izvedeli, da so naši pri-
jatelji obnovili sklep izdajati slo-
venski tednik. Predloženi sta bili
imeni: «Glas naroda» in «Novosti». Po
novem letu bi imel iziti. Uredni-
ku so določili mesečno plačo 1400
lir, če bo «zvesto služil gospodarjem.»

Mladi slovenski agitatorji hodijo
ob nedeljah po deželi, za kar dobijo
po 100 lir. Dobra dnina!

Svetovna vojna

je skrčila število ljudi za 45 milijonov.
In sicer je umrlo v bitkah 15 milijonov,
20 milijonov je bilo manj porodov, 15
milijonov ljudi pa so vzele bolezni.

Človeške zgube v vojni.

Francoska je zgubila 3.340.000
oseb, Angleška 1.850.000, Nemčija 7
milijonov, Italija 2.800.000, Srbija
1.650.000. Srbija je razmerno največ
žrtvovala.

Otello Fabbro,

zidar v Terni v južnem delu države,
je prodal svojo ženo za 500 lir. Ker je
taka kupčija neveljavna, so ga are-
tirali. Pred sodiščem se bo zagovar-
jal.

Kolibe za izseljence.

Vlada bo dala zgraditi v Trstu,
Genovi in drugih mestih, koder se
izseljenci zbirajo, da se vkrcajo na
izseljeniške parnike, posebne bara-
ke. Potrebne svote bodo dvignili iz
zaklada za izseljeništvó.

Kriza v Tržiču.

Monfalkonski župan je poslal
predsedniku Mussoliniju brzojavko,
v katerem ga prosi, naj vlada naka-
že nekaj dela tržički delavnici. Pra-
vi: «Delavnica bo morala odpustiti
vse delavce, ki jih je že sedaj prav
malo, ker nima več nobenega naro-
čila. Krajevna kriza bo vsled brez-
poselnosti nevzdržna».

Pošne pristojbine.

Če pošlješ denar po nakaznici, pri-
lepi za znesek do 25 lir znamko za
40 st. Od 25 do 50 L. znaša znamka
80 st. Od 50 do 100 L. znamka 1.20 L.
Od 100 do 200 L. znamka 2 L. Kdor
pošlje vojakom, prostakom, kapro-
lom in višjim kaprolom, prilepi
znamko samo za 20 st.

Koliko stane Mali list?

Dva litra vina naleto. Nič več. Na
deželi bi ne smelo biti družine, ki bi
ne bila naročena na Mali list. Ob no-
vem letu naberite novih naročnikov!

Proseško vino in pridigar Janez.

Sloveči pridigar pater Janez, ka-
pucin v samostanu v Sv. Križu na
Vipavskem, ki je živel od 1640. do
1714., je izdal svoje pridige v 5
zvezkih. V zadnjem zvezku, ki je
izšel l. 1707., se v pridigi o pustnem
času omeni tudi proseško vino. V
pridigi pravi: «Ste kje kadaj vidili
eno staro babico, katira v oštarijo
gre, ter si pusti eno majoliko sladki-
ga prosekara pernest; nerpopej
gleda to belo majoliko, ter ji dopa-
de; ter misli, bo tudi dobru vinu no-
ter, pokusi eno kaplo, vidi de je
sladku, si naroči en glaš, ji dobru
dej taista sladkust, kumej popije en
glaš, de spet tiga družiga želodec
želi, ne more nehat, dokler celu
majoliku po časi popije.»

Izjava.

Naprošeni od vodstva «Tiskovnega
društva za Istro» priobčujemo tole
izjavo.

Nekateri tržaški Slovenci so neke-
mu odborniku «Tiskovnega društva
v Pazinu» poslali anonimno pismo, s
katerim mu pretijo s krvoprelitjem
in smrtjo. Podpisani protestiramo,
da se izvestni krogi jugoslovenske
klike v Trstu upajo na ta podli in
zločinski način nastopiti proti za-
služnemu odborniku «Tiskovnega
društva». V imenu društva izjavlja-
mo, da smatramo te bratomorne
grožnje naperjene ne samo proti do-
tičnemu odborniku, marveč tudi pro-
ti vsem njegovim članom. Pa kaj ho-
čejo ti brezimneži, kadar je naše dru-
štvo izgubilo radi narodne stvari do
300.000 lir vredno premoženje, in ka-
dar je odbornik, ki mu grozijo, baš
radi narodne stvari vse izgubil, kar
je imel, bil zlostavljen in se je moral
po gozdovih skrivati, da ga niso na-
rodni nasprotniki ubili? V imenu
društva izjavljamo, da ne bomo tr-
peli takega načina borbe, izrekamo
svojo krepko solidarnost z dotičnim
odbornikom, ki je za narod več do-
brega storil kakor vsi domači zlo-
činci skupaj.»

Za «Tiskovno društvo»: Alojzij
Kraševac, župnik; Peter Šironič, po-
sestnik.

MIHEC: V Trstu imajo važen zbor:
z Gorico se rešuje spor.
JAKEC: Če bo most ta dan podrt,
narod gre gotovo v smrt.
MIHEC: Če pa z brati mir nar'dimo,
srečne čase doživimo.

Naš jezik v registrskem uradu.

Poslanec Wilfan je vložil na a-
nančnega ministra vprašanje, ali
misli ukreniti, da se bodo Slovani
smeli posluževati slovenskega jezi-
ka pri registrskem uradu v Trstu.
Minister je g. poslancu odgovoril,
da ne more ugoditi. Vsi akti se mo-
rajo vedno predložiti v laškem jezi-
ku. Ako se pa predložijo slovenski
akti, jim treba priložiti laški pre-
vod, ki ga mora napraviti zaprišeče-
ni prevajalec. Smo res sužnji!

Pozor!

Razširila se je vest, da smejo vsi tujci,
ki bivajo v Združenih državah in so se
povrnili domov na kratek obisk, proste
pripeljati s sabo v Ameriko ženo in otro-
ke izpod 16 let. Izseljeniški komisarij
opozarja, da je ta vest popolnoma ne-
resnična.

Angleška kultura

je precej dolga. Zmeril jo je neki
profesor. V londonskem muzeju ima-
jo vse angleške knjige. Profesor si
je dal časa in je izmeril, da znaša
dolžina vseh polic, ki so s knjigami
natlačene, okrog 70 kilometrov!

Potres v Ameriki.

Kolumbijo je obiskala šiba potre-
sa. Tri mesta so popolnoma poruše-
na. 400 mrtvih!

Ozračje svobode.

Komunisti nimajo nobenega laš-
kega glasila več. Te dni je vlada za-
trla štiri liste, med njimi tednik
«Asino», ki je izhajal s slikami. V
vsaki občini je kaka oseba, unifor-
mirana ali ne, ki absolutno vse uka-
ze. V državi so cele pokrajine, kodar
se ne smejo prosto gibati socialistič-
ni poslanci. Kako je pri nas, to
pa vemo vsi. In v tem ozračju naj
bi šli k volitvam?

Berimo prav!

Mi smo predložili častni sod le v
sporu z listom Edinostjo. To smo
jasno povedali. Naše besede pa so
tolmačili, ko da nehamo izvajati kri-
tiko na delu, ki ga vrši vodstvo. Ako
bo jutri vodstvo ustrelila kozla, ali
nismo mi dolžni reči, da je kozel
kozel? Mari homo rekli, da je —
junec?

Ruski zrakoplovi.

Ruska vlada je prejele te dni v tu-
jini naročenih devet zrakoplovov za
vojsko. Pri krstu so med drugimi
dali zrakoplovom tudi ta-le imena:
Delavska diktatura, Gotova zmagá,
Proletarec.

Deželni in občinski zakon

bo vlada deloma predelala. Zopet
bomo zavrgli bukve, ki smo si jih bi-
li ravnokar kupili in bomo študirali
nove.

Še tri dni.

Dne 31. decembra je zadnji dan, ko sme invalid, vdova in sirota prositi za pokojnino. Vložite na prefekturo ali maravnost v Rim. Pri županstvu dobite informacije.

Tržaško prebivalstvo

Ima napram državi zastanih davkov za 80 milijonov lir.

Železniške listke so odpravili!

Pa samo za 22 letnega Antona Bizjaka, ki je v Benetkah sedel na odbijačo (pufer) in se je vozil do Tržiča. Tam so ga opazili sprevedniki in so ga povabili v voz III. razreda. Pred orožniki je Tone izjavil, da ni imel niti stotinke v žepu.

Krivda županov.

Pod tem naslovom nam piše župan: «Minole tedne so nas župane v listih napadali, da ne branimo dovolj narodnih koristi. Najprej so nas pikro opomnili na poitalijančevanje šol, sedaj nas prijemljejo, da se ne gremo pritožiti v Rim. Nato moram dati odgovor. Prvič imamo mi izvoljene poslance. Ti naj povedo vladi. Sicer pa vlada dobro pozna naše razmere in naše želje. Je vprašanje volje, ako nas hoče uslišati. Drugič se nas je polotila nekaka mladodušnost, ker itak nič ne pomaga, ne prošnja ne protest. Koliko prošenj, spomenic, brzojavk smo že poslali! Tretjič gre za existenco celih družin. Jaz imam obrtno licenco in vsak dan me straši misel, da mi vzamejo licenco. Sem pa oče šestih otrok. Kako naj živim? Ako sem na česti, kdo mi bo pomagal? Morda tisti, ki pišejo one članke o nas? Pišejo, da saj delamo zakonito. Seveda. Pa tudi pobiranje podpisov za ohranitev naših šol je v skladu z zakoni, pa vendar župani ne smejo ganiti. Mi storimo vse, kar je v naši moči.»

Prip. uredništva. Po naših naukih bi licencar ne smel biti župan. Žal pa, da so zmagali v pol. društvu oni nazori, ki so licencarje favorizirali. Zdaj pa se ti krogi hudujejo na svoje stvari kakor mati na nezakonskega otroka.

Zastran prašiča.

V Kaštelirju sta bila zakonska sprta. Denarja ni bilo. Vina nista mogla prodati, kaj tedaj? Mož so je odločil, da proda prašiča. Žena pa vsa huda, češ, kaj pa ko potem, če bomo brez masti? Tak prepir je nastal, da je žena zagrabila sekuro in planila na moža, ki se je srečno umaknil. Orožniki so ženo zaprli.

Kupčija.

Vse kaže, da bo Jugoslavija odstopila Reko Italiji. V zameno pa dobi Jugoslavija nekaj ozemlja, ki je sedaj pod laškim gospodstvom. Tri imenja so: prvi pravijo, da dobi Jugoslavija Lošinj, Cres in Istro do Učke, drugi trdijo, da dobi Idrijo in Cerkno, tretji pa, da dobi Postojnsčino.

Sadovi dobrih nauk.

Oni dan je dobil tajnik Tiskovnega društva opomin. Sedaj je dobil dr. Besednjak opozorilo, v katerem grozijo: «Vaš izdajalska kri bo onečastila in zalila našo sveto zemljo.» Dr. Besednjak je imel te dni hišno preiskavo, enkrat je bil od fašistov do krvi napaden, minoli teden so ga fašisti poklicali in mu z ozirom na narodno pisanje «Straže» zagrozili, sedaj pa je dobil grozljivo pismo iz Trsta od slovenske strani.

Spomni se smrti!

Kadar so kronali kakega bizantinskega cesarja, so vsakokrat prinesli kamnoseki pet ali šest kosov marmorja različnih barv in so mu rekli: «Gospod, iz katerega kamna hočeš, da ti napravimo grob?» — Tako so na slovesni dan kronanja spominjali cesarja na smrt.

Občni zbor

bo imelo v nedeljo naše pol. društvo Edinost. Naša želja, pa tudi želja vseh Slovencev je, da bi se izvolil tak odbor, ki bo mogel priti z goriskim nar. vodstvom do sporazuma. Tržačani se ne smemo postavljati na svojo voljo in se utrditi, ko gre vendar za usodo naroda, kakor je pravilno dejala božična Edinost. Ako se je izkazalo, da sedanji odbor absolutno ni mogel izhajati z goriskim vodstvom in je istočasno tor-kova Edinost ugotovila, da je rešitev Slovencev edinole v slogi obeh organizacij, kliče logika, da se izvoli tak odbor, ki bo svoji nalogi dorastel in bo znal doseči sporazum z Gorico. Bore malo se je storilo za uspešno borbo proti poitalijančenju naših šol! Kaj se je storilo v zadnjih mesecih za izmenjavo denarja? Ako bodo v kratkem volitve — tudi v slučaju naše abstinence —, kako bomo nastopali? Mi Tržačani zase, Goričani zase? Mi menimo, da ne smemo čakati. Mi moramo priti z Gorico do sporazuma. Prav zato držimo, da bo nedeljski občni zbor naravnost zgodovinskega pomena za primorske Slovence.

Kako pojdemo naprej?

Tako-le piše «Il Nuovo Trentino»: «Vlada mora letos izdati za uradništvo (brez ozira na železničarje) 3600 milijonov lir. Ako prištejemo k tej številki še 9000 milijonov lir letnih obresti za dolgove, 1200 milijonov za vojne invalidnine, 500 milijonov za pokojnino, dobimo vsoto 15.000 milijonov. Ta svota sama na sebi presega že vse redne dohodke, vse davke in vse takse. Da pojdemo naprej, bo treba delati nove dolgove in določiti nove davke.»

Steber slovenskega naroda.

Slavni pisatelj Ivan Tavčar je napisal: «Slovenska kmečka mati, še vedno te premalo spoštujemo. Pridna si pri delu, vedno si v skrbeh, da bi se ne podrl kak vogel tvoje hiše. Malo imaš od življenja, uboga si mučenica! A tvoja je vendar zasluga, da je tlačen in raztrgana slovenska domovina skupaj ostala. Te domovine prvi steber si ti, slovenska kmečka mati, ki spiš navadno v slami in pod raztrgano odelo ter ješ, kar možu in otrokom ostanje.»

Imenitni odgovori.

Tednik «Istra» je očital odvetniku v Trnovem, g. drju Fortunatu Mikuletiču, zakaj da je pridržal v žepu važno pismo, naslovljeno na pol. društvo v Trstu cele — štiri mesece in zakaj da ni oddal važne listine na pristojno mesto. Gospod odvetnik je odgovoril s tem, da je rekel uredniku Istre: «Mevža!» Ali ni to imeniten odgovor? Če bo gospod odvetnik tako imenitno branil svoje kliente v Trnovem, kakor je sam sebe, ga bodo res vsi občudovali.

Osebna vest.

Gospod sodni svetnik Matej Primožič je otvoril v Gorici odvetniško pisarno na Stolnem trgu.

Kri ni voda.

Miss Leonia Stanford v S. Franciscu v Ameriki se je predstavila zdravniku, da da nekaj krvi, da bi se rešilo življenje gospe Hilliard. Nesreča je hotela, da je gospa Hilliard umrla. Gospod Hilliard je ponujal gospodični Stanford 500 dolarjev za pol litra krvi, s čimer se gospe spedična ni zadovoljila. Prišlo je do sodniške obravnave. Hilliard je moral plačati 2500 dolarjev. Potemtakem stane 1 liter krvi 5000 dolarjev ali okrog 115 tisoč lir.

8000 kilometrov v treh dneh

je preletel ameriški «Zeppelin», ko je potoval iz Friedrichshafna v Nevjork. Letalo je 200 m dolgo, 27 m široko in 31 m visoko. Ima 5 motorjev po 400 konjskih sil in vozi do 150 km na uro. V letalu je 30 postelj.

Izseljeniško vprašanje

Od mnogih strani smo prejeli vprašanje, kaj bo z izseljevanjem v Združene države v severni Ameriki, kaj z izseljevanjem drugam v Ameriko, na Japonsko. Gledè izselitve v Ameriko, v Argentinijo in na Rusko smo že obširno pisali. Zastran izselitve na Japonsko in pa v Združene države smo se obrnili na poslanca Virgilija Ščeka, da bi se informiral na najvišjem mestu in skušal dobiti določenih informacij. Gospod poslanec nam je dal gledè na obe vprašanja naslednji odgovor.

Selitev na Japonsko.

«Po potresni nesreči, ki je zadela japonsko državo, se je rodila v ljudstvu misel na selitev na Japonsko. Ljudje so računali: na stotisoče hiš je porušenih, torej bo neprimerno več zidanih kakor v starih in novih deželah Italije, koder je šla vojska. Tam bo tudi za nas kaj kruha. Kdor je tako mislil, je pozabil marsikaj vpoštevati. Res je, da je na Japonskem dela za deset let. Res pa je tudi, da se nahaja tudi Japonska v denarnih stiskah. Zato delajo lesene kolibe. In tudi tedaj, ko bo država napravila načrt za obnovo porušeni dežel, ne pozabimo na ta dva činitelja: Prvič je Japonska silno daleč. Poldrugi mesec vožnje. Kdo bo nosil stroške za potnino? Drugič pa se zavedajmo, da naše ljudstvo ne more konkurirati z japonskim, ki je še bolj varčno in ima še manj potreb kakor italijansko: dve pesti

riža, to je dnevna hrana japonskega težaka. Mogoče se bodo ustanovila velika podjetja v Evropi z namenom, da se vzdignejo s kapitalom in delavci na Japonsko, toda za enkrat o tem še ni govora. Počakajmo!»

V Združene države.

«Nekaj tisoč Slovencev je lani in letos napisalo prošnjo za izselitev v Združene države, pa le malo je bilo izvoljenih. Tistim, ki jim je rimski komisariat dovolil potovanje, so že odšli. Do 1. julija 1924. je vsako potovanje izven kvote izključeno.»

Kaj bo z našimi prošnjami?

«Tisti, ki so vložili prošnjo, a jim oblastvo ni dalo dovoljenja, so v skrbeh in se poprašujejo: Kaj pa bo z mojo prošnjo? Ali je še veljavna? Ali naj napišem drugo? O tem vprašanju sem govoril danes z nadzornikom izseljeniškega državnega urada v Trstu. Dejal mi je: Prošnje naj le ležijo pri nas. Rimski komisariat nam bo poslal v kratkem navodila. Mogoče bo treba prošnje obnoviti, mogoče ne. Nadalje je važno vprašanje, koliko izseljenikov bo Amerika določila za leto 1924. Lani je dovolila, da se sme v Ameriko vseliti 43.000 Italijanov; nekateri so menjena, da bo Amerika to število povečala, drugi pa mislijo, da ga bo skrčila. Na vsak način pa dobimo v prvih tednih januarja natančna navodila v februarju bomo razglasili, kaj in kako. — Naši rojaki naj torej potrpijo.»

Virgilij Šček.

Simon Gregorčič o revežih.

Kako čuteče srce je imel Gregorčič za reveze, nam priča pesmica:

«Vi, trdi ljudje,
ki bratov nesrečo in žalost tajite,
ki glasno hrumite,
če kdo kaj o bratov vam reči pové;
očesa odprite,
in videli boste roj solzán,
ušes ne mašite
in bil vam bo nanje jok glasan!
Le z mano stopite v revežev koče,
kjer stiske, nadloge prebivajo,
kjer solze sirote prelivajo,
in potlej trpite gorjé, če mogoče!»

Na smrt obsojeni.

Ostanki starih nemških naselbin v Italiji.

V provinci Vicenza leži mnogim bivšim vojakom poznana planota Asiago. Ob robu planote je okraj «dei sette comuni», kjer je sedaj sedem občin, v katerih še žive potomci Švabov, ki so se priselili morda pred 1000 leti. Danes se govori v teh vasicah še «cimbrški» dijalekt. V cerkvi, v uradu je že vse laški. Za ognjiščem pa še doni stara govoriča. Pred 100 leti je bil ta dijalekt veliko bolj razširjen. Kar je bilo izsolanih Cimbrov, so vsi posečali visoko šolo v Padovi. Padovanski škof Dondi je dal 1813. natisniti v semeniški tiskarni cimbrško versko knjižico, ki jo je leta 1842. dal ponatisniti padovanski škof Modest. Knjižica ima 39 strani.

Cimbrški katekizem.

Na prvi strani je natisnjeno: «Dar klobané Catechismo vortraghet in z Gesprecht von Sieben Kameün un a viar halghe Gasang. In Seminarien von Padebe 1842.» (Mali katekizem, spisan v jeziku 7 občin in 4 svete pesmi. V padovanskem semenišču 1842). Morgand Gapet = jutranja molitev. Moastar: Saitar Christian? Schular: Ja, ich pinz. Moastar: Baz ist an Christian? Schular: Ar ist dear, da is getofet, und clobet, un professart baz da hatüz galiarnat Jesu Christ. (Učenik: Ali si kristjan? Učenec:

Da, sem. Učenik: Kdo (kaj) je kristjan? Učenec: To je tisti, ki je krščen in veruje in izpoveduje, kar je učil Jezus Kristus.)

Samc še spomini.

Padovanski škofje so izdali to knjižico, da bi lažje širili evangelij in duhovniki so še pred 50 leti v vseh občinah pridigovali samo po cimbrško. Vpliv laške šole je izpodrinil staro govoričo. Še nekaj pokolenj in cimbrščina bo za vselej izginila.

Odvetnik

vit. Matej Primožič je otvoril odvetniško pisarno

v Gorici

Stolni trg

Piazza del Duomo št. 2

Steklene šipe

vsake vrste in mere. Prodaja na debelo in drobno. - Postrežba na dom. - Cene zmerne. Piazza Oberdan št. 3 (Hotel Europa) tel. 44-23.

Dr. A. Grusovin

v Gorici: Piazza Vittoria

(Travnik) v hiši Paternolli 21

Specijalist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9-12 in od 3-7 pop.

POZOR!

Zaloga eternita za pokrivanje streh se dobi v Trstu, via Milano 14 (v isti ulici je Stokova trgovina).

Kdo bo rešil Istro roparskih nadlog?

Na cesti iz Motovuna v Karojbo.

18. decembra se je peljal pazinski trgovec Buttolo v Motovun na sejem. Na vozu, ki ga je gnal konjček, je imel nekaj zabojev suknene-ga blaga. Po končanem sejemu se je Buttolo vračal proti domu. Okrog 8. ure zvečer, ko je videl od daleč svetilkanje luči v Karojbi, je zašume-lo v grmičevju na desni. Trgovec se prestraši, kar začuje glas: Ferma! Buttol ustavi in predenj stopijo tri-je vojaško oblečeni moški s puška-mi v roki. Buttol se strese, molči, poglavar roparjev mu naperi puško in veli, naj molči. Druga dva roparja sta skočila na voz, sta izpraznila dva zaboja sukna, nakar sta oba od-nesla sukno v grmičevje. Še en tre-mutek, pa se začuje žvižg. Poglavar veli Buttolu pognati naprej. Trgovec je ubogal in je zdiral v Karojbo, sporočil zadevo orožnikom. O ropar-jih ni sledu.

Na poti iz Pule v Fazano.

V torek se je peljal trgovski po-močnik Herman Tunis iz Pule proti Fazani. Peta ura je morala biti in Tunis je naglo poganjalo, da bi pri-šel čimprej domu. Sredi poti skočita dva našminkana moža proti vozu, naperita orožje, eden puško, drugi samokres in ustavita konja. Pre-iskala sta Tunisa, ki je bil bolj mr-tev ko živ in mu vzela nekaj de-narja. Po vrhu sta ga dobro prete-pla. Da bi ne dospel prehitro v Fa-zano, kjer je orožniška postaja, sta mu trikrat vajeti prerezala. Nato sta izginila v gozd.

Od Sosičev do Kanfanara.

V četrtek sta dva kanfanarska orožnika pregledovala okolico Sosi-čev. Ob 8. uri zvečer sta ob luninem svitu zapazila dve senci med obcest-nim zidom in grmovju na travniku. Orožnika velita «kdo tam?» nakar sta roparja počila dva strela, ki pa nista zadela svojega cilja. Orožnika sta popadla na tla in sta odgovorila s puško; eden roparjev se je zgrudil, drugi je zbežal. Orožnika sta hitela za njim, dokler ga nista ujela. Ubiti ropar je neki Stefan Ciach iz Pule, 33 let star. 14. novembra je zapustil koprsko kaznilnico, kjer je počival dve leti zastran nekega ropa pri Po-reču. Drugi ropar, ki so ga živnega ujeli, je 28 letni Alojz Battisti iz Trsta. Roparja sta imela vsak eno puško, precej municije, nekaj sve-drov in vetrihov. Zdi se, da sta ona pred par tedni ropala žminjsko hranilnico za 10.000 lir. Ljudstvo ču-ti veliko zadoščenje in želi, da bi se kmalu iztrebil roparski rod iz Istre.

Kolarič vleče oblastva za nos.

Grozoviti ropar Kolarič, o katerem smo že večkrat poročali, je poslal motovunskemu županstvu pismo, v

katerem naznanja, da bo obiskal v kratkem tisto občino, da ne bo ni-komur nič žalega storil, da pa naj ga orožniki le v miru pustijo, če jim je do življenja. — V soboto se je Ko-larič zglasil pri advokatu Cernelizzi v Puli (via XX Settembre), ki mu je zapovedal, da ne sme prevzeti sod-nijske brambe teh in teh fašistov, ako želi še živeti. Nato je mirno od-šel. Odvetnik je telefoniral po orož-nike, toda Kolarič je zginil.

Kaj pišejo laški listi?

Istra gre naproti propadu. Pulski prefekt je o položaju dobro poučen in je poslal osrednji vladi že veliko spomenic in brzojavk. Te dni je bil osebno v Rimu. Po povratku je go-ovoril s pulskimi laškimi časnikarji, ki so priobčili več člankov o položaju. Mi objavimo le nekaj iz tega opi-sa, ki je zanimiv, ker so ga sestavili sami Lahji.

Vlada je gluha.

Naš prefekt je storil, kar je v nje-govi moči, nobenega koraka ni opu-stil, toda osrednja vlada je gluha. Bogata je na obljubah, dejanj pa ne pozna. Roparstvo, ki se v Istri stra-hovito množi, živo priča, v kakšnem ozračju živimo. To dejstvo samo na sebi bi moralo spodbuditi vlado, da bi kaj za nas storila.

Brezposelnost, zima, lakota.

Brezposelnost postaja od dne do dne večja. Nihče ne vrši kakih jav-nih del, ne vlada niti dežela niti ob-čine niti zasebniki. Najmanj deset tisoč oseb je danes brez zaslužka in brez kruha. Vse to ljudstvo gladuje in se nahaja v stanju obupnosti in razdraženosti, ker nimajo prav no-benega upanja, ki bi jim dajalo po-guma. Zima je tu in položaj se slabša.

Revščina dela zločinca.

V tej revščini korenini zločinstvo, ki se ko kuga širi v naši deželi. Dru-žinski oče, četudi je v duši pošten, mora postati tat, kadar sliši jok in ihtenje lačnih otrok, ki prosijo kru-ha. Je vse zama, povečati policijs-ke čete, ako ne zboljšamo gospodar-skih razmer naše dežele. Vlada ne sme pripustiti, da gre naša dežela pozlu («che la provincia vada com-pletamente in malora»).

Framasoni v Istri.

Včasih so se nam zdele vse besede v framasonihi čiste pravljice. Kar smo v novi državi, pa je drugače. V Izoli v Istri so imeli 11. decembra misijon. Neki jezuit iz južne Italije je imel govore in omenil tudi fra-masone. Drugi dan je dobil izolanski župnik pismo, v katerem se protestira, da je misijonar napadel framasone, ki jih je imenoval hudičevno družbo

in da so škodljivci človeške družbe ter zahteva zadoščenja. Podpisal se je «Leo Lussi, per i massoni d'Isola». Dve uri kasneje je sam pater odgo-ovoril izolanskemu voditelju frama-sonov v pismu, v katerem pravi:

«Odgovornost za to, kar sem rekel, prevzemam jaz osebno, ne pa žup-

nik. Povejte svojim sobratom frama-sonom, da take pridige sem imel v raznih mestih Italije in bom v krat-kem isto ponovil tudi v Benetkah. Papež Leon XIII. sam je obsodil framasonstvo in nam je zapovedal, da govorimo o njem v cerkvi. P. Pe-ter Colombara, S. I.».

Grozote prihodnje vojne

Kaj pravilo strokovnjaki.

Angleški admiral Burney in nem-ški general Deimling sta trdnega mnenja, da bomo kmalu imeli voj-no. Ta vojna pa ne bo več vojna, ampak samo vničevanje, o ka-kršnem se danes ljudem niti ne sanja.

V tej vojni ne pojde za pokonča-nje sovražnikovih regimentov, mar-več za vničenje ljudstva za fronto, tovarn in skladišč z jedili.

Zračno letalo in kemija.

Ti dve sredstvi bosta v vojni odlo-čili. Gradijo se letala, ki bodo pla-vala v zraku mnogo više nego more doseči krogla najboljših topov. V le-talu pa bodo imeli dve bombi po 1000 kg. Taka bomba bo vničila mestece s par tisoči prebivalcev, 30 bomb bo pokončalo največje mesto. Zakaj bomba bo razstrelilna, pa bo vsebovala tudi najhujše strupe, ki se bodo v obliki plina valili po me-stu in ki jim nobeno živo bitje ne uide.

Na tovarnel

V vojni bo sovražnik ciljaj na to-varne in rudnike. Tvorilnica, ki izde-luje puške, topove, bo v nekaj mi-nutah le praš in pepel. Kako se bo torej armada vzdrževala?

Na žitna polja in gozdove.

Bombe po več kvintalov teže bodo zažigalne. V maju, juniju, ko bo žito zorelo, bo sovražnik zažgal vsa žitna polja. Kaj bo narod jedel, ako kruha ne bo? Sovražnik bo zažgal gozdove, ki bodo vsi zgoreli. Kaj bo s to državo?

Morilni strupi.

Ogromne bombe bodo vsebovale strupene pline, ki so že danes ti-sočkrat bolj učinkoviti, kakor so bi-li oni v zadnji vojni. Ob dnevih, ko ni vetra, bodo plinove bombe uničile dosti več ljudi kakor pa razstrelivne bombe. Ko so neki plin poskušali, je mačka, ki ga je zaduhala, takoj mr-tva padla na tla. Prej uporabljeni plini so povzročili najprvo slabost in šele potem smrt, sedaj pa nastopi smrt takoj. Ne pomaga nam nobe-na maska, prihajajoči motor je po-polnoma tih in tudi šum propelerja so že do 60 odstotkov oglušili. V par letih bo odstranjen tudi ta šum; in neslišno, nevidno in tudi brez duha bo planila smrt v podobi pli-nov nad nedolžne ljudi. Ker je plin nekaj težji kakor zrak, se bo v mir-nih dnevih zalezal v kleti in pred

bombami varne prostore in bo uni-čil tudi tam vsako življenje.

Bakterije.

Poleg strupenih plinov bodo upo-rabljali tudi bakterije.

Stresli jih bodo v vodo in vodovo-de in bodo tako vsi vodo zastrupili.

Razdalje bodo izginile.

Toli opevana osamelost Anglije je že danes bolj pravljica; v bo-dočnosti pa tudi oceani ne bodo več pomagali. Če se bo Amerika vojsko-vala z Evropo, bodo čez par dni lah-ko razrušena že vsa evropska ali pa ameriška mesta. Zračna brodovja se bodo pomikala s hitrostjo 150 kilo-metrov na uro in bodo imela s seboj zrakoplove, kojih hitrost bo 350 do 500 km. Zračno japonsko brodovje bo v 49 urah v Ameriki, iz Evrope leteče brodovje bo pa v 40 urah že lahko bombardiralo Nevjork.

Se že pripravljajo.

Ker ne bo nobene zadovoljive o-brambe, mora biti vsaka država pri-pravljena za takojšen napad. In francoska politika gre za tem. Na to opozarja tudi Beimling in pravi, da imajo Francozi 140 zračnih brodo-vij, Anglija samo 38 in Amerika samo 53. Na konferenci v Washing-tonu so sicer omejili uporabo plina v bodoči vojski, a kdo se bo takrat zmenil za to? Anglija je porabila letos dvanajst milijonov funtov za vojaško zračno brodovje, Amerika 30 milijonov dolarjev, Francija pa 500 milijonov frankov. Pa ne samo, da pomnožujejo število enot, delajo jih tudi hitreje in pa večje. Naj-večjo zračno ladjo in največji zrako-plov imajo sedaj Amerikanci. V Franciji nameravajo z zračnimi lad-jami prevažati tudi vojaštvo, prav tako v Angliji.

Kaj vse študirajo!

Zanimivi so poskusi, kako naredi-ti zrakoplove in zračne ladje nevidne. Že so napravili umeten pajčolan dima, ki tvori oblačno steno pod le-talom. Mislijo tudi, kako bodo vodili zračna letala iz daljave, da ne bo treba nobenega metalca in nobenega krmilarja. Kadar bo letalo nad dolo-čeno točko, bodo sprožili in bom-ba bo opravila svojo nalogo. Za ci-vilno zrakoplovstvo se niti oddaleč toliko ne menijo kakor za vojaško. Prihodnja vojska bo vojska uniče-vanja in bo pobrala še tisto kultu-toliko ne menijo kakor za vojaško. pustila. Res, prijetni časi se nam o-betajo.

PODLISTEK

Ribniška.

«o»

Mjani je imie Štampiharjev Polde. Imam veliko držlno ze rjadt. Dama se ne zesluž dost. Sm rieku sojmu si-nu Janezu: vajš, ne muormo bt vsi dama, vzemiva rešieta in rajte in pajva po svajt, de buova kaj dnarje zeslužila. Pa sva šla. Dobila sva vse pravice in potrajbne popirje in caj-glice ze čez taljansko mjajo. Tistga, k je pri mjaji vahtou, sm prov lpu po-gliedov, mu pokazou cajglice, pa me je prec pustu čez in sina in rešieta in ta drugo ruobo. No polej sva pa z Janezam prec zečtela houzirat po hi-šah in popravljet staro ruobo in še nove sva dost predala. Pa sva bla trūdna in lačna, zetu sva se šla ma-trūdna in lačna, zetu sva se šla ma-trūdno pokroftat v oštarijo. Tam so imajl

glij uohcet. An berač po imien Anton je vse ostanke poju, pa je rieku, de je še lačen. Kar nepraj je netajpou me-su, krampir, ziele, kruh, vse, kar je pršlu pod zuobe. Mjani se je čūdnu zdajlu, kam dajvlje. Majnde je imu ta vovčjo jetko. Trajhb je imu že strašansku nepjet, zetu mu najso tli dat več jest, so se bal, de mjab puo-ču. Polej ga je zečteli zvijet in kar plave žile je imu po čial. Jez sm pa rieku: nkā ga samu ne gliedte, prne-site hitru štrike in kijetne in ga po-viežte. In toku so neriedl. Ne tlajh je ljažov in jaku ne glas dihov, ku je biu toku poviezau. Mjani se je rajvež smilu in sm ga vprašov. No, Anton, al ti je zdaj kaj dobru. Pa je odga-vuru: dobru m naj, ampk gvishnu je. Zdaj sm brez skrbi, de ne buom puo-ču, de sm le porajtlan. Jest in Jamez sva šla pa nepraj drgam ruobo pre-dajet. (šp — n).

Pri boljševiškem krstu.

Trocki je vsestranski mož. On je poglavar Rdeče armade, Rdečega brodovja, je voditelj komunistične stranke, pisatelj itd. Spisal je tudi boljševiški katekizem, v katerem razlaga dolžnosti moža do žene, o rojstvu otrok, o vzgoji, popisal je tudi boljševiške obrede. Prve dni de-cembra se je vršil v uralskem ozem-lju prvi boljševiški krst po obredu Trockega.

Delavec Zemljanov in njegova že-na Ivana sta dobila otroka. Na dan krsta je bila vsa okolica pokoncu, zlasti pa vsi komunisti. Ni čuda, pr-vi krst po novem obredniku!

Namesto duhovna je nastopil na-čelnik krajevne komunistične sekcije, neki star revolucionar. Zvečer se je vršila slovesnost krsta ob prisot-nosti sedemdesetih oseb.

Boljševiški voditelj je dejal: «Mo-ja želja je, naj bi bil novorojenec zaveden član naše sovjetske republi-ke». Na to je oče rekel: «Tudi jaz želim». Nato je vprašal krstitelj po imenu za novorojenčka. Ko je oče izustil «Lenin» je zaploskala množica in navdušenja ni hotelo biti kon-ca. Nato so napisali protokol:

«Podpisani potrdimo, da je bil 14. novembra 1923. novi državljani Le-nin Zemljanov sprejet med člane so-cialistične sovjetske republike. Pod-pisani se obračamo do novorojenca z besedami: Mi te ne blagoslovljamo s križem in molitvijo, dediščino iz časov nevednosti in suženjstva, am-pak z rdečim banderom borbe in de-la. Bodi učenec velikega Lenina!» Po podpisaniu krstnega pisma so priredili večerjo.

Kaj nam z dežele pišejo

Naši fantje v Veroni — Slaba odgoja otrok — Pritožbe glede volitev župnika v Sezani — Letina na Suborju in pod Nanosom — Pregarjanje vzornega duhovnika — Šolske razmere v bistrickem okraju — Vlada in «neredne razmere» ter nevarnosti v Št. Petru.

BREZOVICA.

Dragi Mali! Prav neljubo mi je pisati, ali ker ni drugače, moram to storiti in nekaj povedati o naših cajtaricah v Brezovici. Kako one brez zaslužka in v zgubo njihovega dolgega časa opravljajo vaščane ter da umivajo brez žajfe, ni lepo. Kakor ni njim ljubo, da jih kdo opravlja, tako tudi drugim ni všeč. Zato naj dotične cajtarice pometajo in umivajo v domači hiši in naj puste druge v miru.

Pripomniti hočem še domačim staršem, naj gledajo malo bolj na svoje otroke. Naj jih ne puščajo, da hodijo od hiše do hiše popivat. Kamor kotel od žganja, tam otroci za njim. Ali je to lepo?

Nekega dne je bil 12 letni fantič pijan, pa ga je mati opozorila, naj gre spat. Kaj — je rekel — ti boš meni ukazala? Si takšna itd. Z vsemi negnusnimi besedami ji je oporekal. Kaj bo s takimi otroci? Starši, ali se ne zavedati svoje dolžnosti?

ŠT. PETER na Krasu.

Potekel je postajni rok občinskega komisarja in v smislu deželnega in občinskega zakona bi se morale vršiti občinske volitve. Vlada pa je podaljšala gerentstvo še za tri mesece. Vlada pravi v odloku, da mora gerent še urediti občinske finance in da so razmere med strankami v občini take, da ni misliti še na volitve. Mari smo na glavo padli?

BORŠT.

Oni pondeljek smo praznovali 28 letnico, odkar prebiva med nami dušni pastir g. Frančišek Cvejn. V vsej župniji nima sovražnika. Vsem brez razlike se je priljubil po svojem blagem značaju. In vendar ga hočejo izgnati. Petkrat so bili pri njemu in mu rekli, naj gre (g. župnik je namreč Čehi po rodu). Tisti, ki ga podijo, naj bi rajši pazili na red v občini, kar bi bilo veliko bolj potrebno, kakor pa sitnariti mirnim ljudem.

SEŽANA.

Dopisnik ni glede volitev župnika povedal tega, kar nas volivce močno teži. Volilni dan je bil določen na četrtek, dne 13. decembra, ob 9. uri zjutraj. Ni bilo pa določeno, kedar se volitev zaključijo. Toraj bi morala trajati volitev od 9. ure in dokler bi prišel kakšen volilec, ne pa da so gospodje zaključili volitev že ob 9%, ko je volilo šele 31 volilcev, velikanska večina pa je morala izostati po krivdi volilne komisije. Iz vasi Šmarje, katera spada tudi v sežansko župnijo, je volil menda samo eden, drugi niso mogli več v zakristijo, ker je bilo po 9% zaprto, in gospoda doktorja sta se jim skozi okno posmehovala, češ, za danes ste zaspali. Volitev je bila v resnici neveljavna. Več sežanskih kmetov.

*

Na božično viljo sta A. Gernek in Trampuž iz Branice bila na lovu na zajce. Na lovu je Trampuž po nesreči zadel tovariša v nogo in pasovje, tako da so ga morali prepeljati v tržaško bolnico.

*

Odkar smo prišli ob glavarstvo, komisarijat in podprefekturo, je Sezana precej zgubila na veljavi. Vsih so jo nazivali kraško metropolo, zdaj pa gre v smeri, da se kdaj uvrsti s Samatorco. Nekateri upajo, da se spet povzdigne s sejmi. Upajmo! Sejmi se vršijo 12. in 22. vsakega meseca. Brez dvoma je hotel naš župan s pomno-

žitvijo sejmov nadomestiti ono gospodarsko življenje, ob katero je Sezana z odpravo podprefektore. In to je vse kakor hvalevredno.

Sezanski sejm ima prednosti pred vsemi drugimi v tem, da so prometne zveze naravnost izvrstne, ker vozijo vlaki, avtomobili in vozovi kakor malokam. Naj bi tedaj trud našega zupanstva, da povzdigne občino potom sejmov, rodil najlepše uspehe!

KUTEŽEVO pri Bistrici.

Do danes se nismo mogli razumeti ravnanja šolskih oblastev, ki — in to v več okrajih primorskih dežel — ne plačujejo redno učiteljstva. So meseci, ko na 15. učitelj se nima plače. S čim naj pa živi? Evo dopis, ki smo ga prejeli iz Kuteževega in ki se bavi z istim vprašanjem: «Dva meseca nisem prejela plače; radi tega ne morem ostati pri Vas na hrani, tako je rekla g. učiteljica gospodinjji, pri kateri je na hrani. Ni čudno, da smo imeli nato prizore kakor ob času sv. Aprozivacije. Otroci so romali z vrečicami, skrnice, lončiči in latvicami v šolo.» — Evo, gospodje, ki imate skrbeti za šolstvo, kakšne posledice rodi nemarnost, ker se plača redno ne dostavlja!

VERONA.

Dragi listič! Veseli nas, da nas uboge slovenske fante, ločene od svojih dragih, tako redno obiskuješ s svojimi lepimi novicami. Komaj čakamo petka. Razen dveh potov si še vedno prišel v vojašnico našega polka. Škoda, da se naši vojaki obilnejše ne naročajo na ta lepi listič, ki nima nič strankarskega na sebi, a vseeno krepko pove, komur gre; to je prav! Tudi «Čuk» nas redno obletava. Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem rojakom! Slovenski fantje 8. poljskega topničarskega polka v Veroni. (Prip. ur.: Bog Vas živi, dragi fantje! Ostanite verni svojemu rodu!).

Proti civilnemu zakonu.

Politično društvo «Ednost» za Slovane v Italiji, s sediščem v Gorici, je imelo sejo ter je sklenilo to-le resolucijo:

«Slovensko ljudstvo je prištevalo družino vselej med najdražje zaklade svoje kulture, ker se je zavedalo, da doteka iz družin vsa moč in ves napredek njegovemu socialnemu življenju.

Kot katoličani so videli Slovenci v družini sveto ustanovo, ki ima svoje korenine v večnosti in ne v državi.

Nikdar in nikoli niso zato Slovenci priznavali, da je zakon navadna pogodba, ki se sklepa pred posvetnimi oblastniki.

Za Slovence je zakon zakrament, katerega sprejemajo v Katoliški cerkvi in nikjer drugje. Nobena država nima oblasti, deliti kristjanom sv. zakramente, zakaj to je neoddatna pravica Katoliške cerkve, kateri je izročeno duševno vodstvo krščanskih narodov. Zakon, ki je sklenjen pred posvetnim oblastvom, je za naše ljudstvo nič in neveljaven.

Civilni zakon, ki se uvede v naše kraje s 1. januarjem 1924., stoji zatorej v kričečem nasprotstvu toliko z načeli krščanstva kolikor z mišljenjem in čustvovanjem primorskih Slovencev. Novi zakon pomeni globok prelom s slovensko preteklostjo in naše ljudstvo ga ne more sprejeti drugače ko z odločnim protestom.

Ker pa primorski Slovenci nimajo moči, da bi obstoječo postavlo spre-

menili in se ji z druge strani upreti ne smejo, pozivamo naše ljudstvo, naj zahteve države izpolnjuje in sklepa zakone tudi pred posvetnim oblastvom.

Nespremenjeno in sveto pa ostane načelo, da je edino zakon, sklenjen pred kat. duhovnikom resnični in veljavni zakon med krščanskimi Slovenci.»

Skrbi moje mamice.

Deklica petega šolskega leta je napisala tole domačo nalogo:

Kadar pridem po šoli popoldne domov in mama vidi, da imam raztrgano krilo, takoj sede k šivalnemu stroju in mi krilo sešije. Moja mamica ima velike skrbi. In vedno mi pravi: Moj Bog, otroci, življenje je bolj drago. Kje naj vzamem solde za kruh, za mleko, za drva? Moj oče

je že tri tedne brez zaslužka in mamica se dostikrat joče in jaz se jokam z njo; jaz je ne morem gledati, kadar joka, tako je žalostna. In jaz je ne morem tolažiti; denarja nimam, da bi ji dala; zato pa ji pomagam pri delu. V postelji mama moli naprej in mi otroci molimo za njo. In potem jo vprašamo: Mama, kaj bomo jutri jedli? Potem reče: Oh, otroci, zakaj me vprašate, ko še jaz ne znam. Moj brat kriči v kuhinji in mamó boli glava. Včeraj je mama iskala v omari in je našla še tri lire in je jokala, ko ni videla nič več soldov, in je šla na trg trudna in je pokazala, kar je kupila. In potem je rekla očetu: To bo za jutri, kaj pa bomo pojutrišnjem kuhali? In zvečer smo pili kavo in smo šli spat. In mamica je v postelji rekla: Boljše bi bilo, če bi umrli. In potem je jokala. In vsi smo se jokali.

Srečno novo leto voščijo

A. Fenderl & Comp.

tovarna mila

Trst

Via Girlandaio št. 1

Anton Breščak

največja zaloga pohištva

v Gorici

Via Carducci št. 14

Via Favetti št. 3

Ivan Kerže

zaloga posode

Trst

Piazza S. Giovanni št. 1.

M. Aite

velika zaloga
manifakturnega blaga

Trst

Via Mazzini št. 37.

V. Janach & Comp.

zaloga strešnikov Eternit

Trst

Via Milano 12.

Franc Strancar

zaloga domačih vin

Trst

Via Cunicoli št. 8.

Dolar Gastone

velika zaloga papirja

Trst

Via Ugo Polonio št. 5.

Ferd. Pečenko

žganjarna

Trst

Scala Belvedere št. 1.

Egidij Schifflin

konzisijonirani zobotehnik

Trst

Via Settefontane št. 6, I.

Franc Narobe

trgovina jestvin
in kolonijalnega blaga

Trst

Via Commerciale 3
podružnica Via Balmauro 19.

Giacomo Levi

prodajalna vsakovrstnega blaga,
galanterij in tkanin samo na
debelo

Via S. Nicolò 19.

Trst

Forcessin

prodajalnica čevljev

Trst

Via Caprin št. 5.
pri Sv. Jakobu

GOSPODARSTVO

Naša letina.

Mali Lošinj.

Oljke se že trgajo; letina je letos zelo slaba. To navdaja s strahom prebivalce otokov, še bolj pa dejstvo, da vinskih kupcev od nikoder ni; vsi čakajo, da bodo cene še niže padle.

Izpod Nanosa.

Glede letošnje letine splošno lahko rečemo: Hvala Bogu, da nam je še toliko dal! Kajti ko je poletni pritiskala loka, smo s strahom mislili, kako bo čez zimo. A jesenski dež nam je veliko prinesel. Zita pri nas sploh malo pridelamo, ker ga malo sejemo. Fizola smo letos zaradi suše komaj seme nazaj dobili. Krompirja smo nakopali bolj srednje mero. Pač pa smo spravili veliko korenja in repe, a žal da zlasti korenje kar vidno gnije, vendar upamo, da bomo mogli zrediti debele prašiče.

Splošno letošnja letina ni tako dobra kot lani, a tudi ni letos tistih proslilcev, ki so se lansko zimo kar vrstili in nam hoteli vse pobrati. Ena skrb pa naš letos muči: kje bomo dobili potrebnega denarja za davke in drugo, ko je cena našega glavnega pridelka — sena — tako zelo padla, in tudi kupcev ni. Kaj bo z nami?

Za povzdigo sadjereje.

Ministrstvo za narodno gospodarstvo (Economia nazionale) je razpisalo nagrado 350.000 lir, ki jih dobijo najboljši sadjerejci. Kdor hoče konkurirati, naj napiše prognozo vsaj do 30. junija 1924. Priložiti treba: popis nasada z malim zemljevidom. Označiti je treba: 1. deželo, občino, kraj, kjer je sadovnjak; 2. leto ali leta nasada; 3. kakovost sadja; 4. nasadne stroške in važnejše podatke o obdelovanju. — Nagrade so dvojne: prva vrsta za sadovnjake čez 5 ha, druga vrsta za sadovnjake, ki ne obsegajo 5 ha. — Pogoji za konkuriranje: 1. Nasaditi treba jabolko, hruško, kutino ali pa breskvo, marelico, češpljo ali črešnjo. 2. Nasaditi treba vsaj 200 drevesc, ako gre za drevesa z visokim debelom, vsaj 800 drevesc, ako gre za drevesa z nizkim debelom, za pritlikavce itd.

Kako je po pravici užaljen

nas kmet, ki je bil po postavi o žganjekuhi udarjen, nam priča tole kratko pismo nekega posestnika iz Goč pri Vipavi: «Desetega decembra smo vrgli trovine na gnojnice. Naši stari očetje, naši očetje in mi smo leto za letom pripravili po nekaj žganja, ki je služilo človeku in živini za slučaj kolere, za davico za želo, za prehlajenje, za živinsko ujed, za rdečico pri prešičih itd. Novi zakoni nas prav silijo v pogin.» — Tako pravi priprosti kmet. Mali list pa te vpraša, dragi kmet, ali veš, zakaj taka postava o žganjekuhi, ki jo je izdala videmska prektura in ki je zadela Goričane? To varnarjem likerjev, spirita je dobrodošla! Le oni smejo proizvajati in ti boš moral pri njih kupiti, če boš rabil! Kapitalizem tiči za onim odlokom!

Zadruga pridelovalcev tobaka v Poreču javlja vsem istrskim kmetovalcem: Kdor hoče v letu 1924 pridelovati tobak, naj javi zadrugi: 1. Občino, kjer hoče saditi. 2. Kraj. 3. Ime, priimek, očetvstvo pridelovalca. 4. Površino zemlje v kvadratnih metrih, katero hoče nasaditi. 5. Stevilo rastlin. 6. Kakovost tobaka (Hercegovina, Ksanti). 7. Kje leži in koliko meri prostor, kjer bo hranil in gojil tobacno listje. 8. Stevilo, lego in površino sadilnice.

Naša vina v Milanu. Prihodnje leto bo vinska razstava v Milanu. Istra odpošlje tudi svoje vzorce. Tako je prav! In Vipavci? Pa Brici?

Kako je na trgu?

Vinske cene države: Kalabrija kvintal 330 L, Kampanja črno kv. 150 L, belo 120 L. Lombardija moskat kv. 300 L, črno 205. Piemont barbera 300 L. Sicilija črno 190, rezano 260. Toskana belo 190, črno 260. Benečija belo 220, furlansko 220. Pri nas so cene že znane. Umljivo je, da ne moremo vzdržati konkurence, ker so vsa omenjena vina močnejša. Zakaj naš Vipavec, ki da vino po 160, porabi ravnotoliko sil za pridelanje 1 litra vina kakor Toskanec, ki pa dobi za 1 l 240 L.

Cene v Istri. Vino črno: Piran 150-170, Novigrad 160, Pazin 100-120, Završje 120-150. **Vino belo:** Piran 120-140, Novigrad 100, Pazin 90-120, Završje 100-110. **Seno:** Piran 30, Pazin 35, Motovun 25. **Govedo:** Piran 4.50-5.—, Pazin 4.—. **Teleta:** Piran 6-6.50, Pazin 7.—.

Splošne srednje cene v državi. Žito. Pšenica 90 L, koruza 85, ječmen 86, rž 75, oves 80 L za kvintal. **Goveja živina.** **Volovi** žive teže Lombardija 600 L, Napoli 575, Rim 540, Toskana 560, Benečija 530 L. **Krave** žive teže: Lombardija 580, Napoli 510, Piemont 500, Rim 460, Benečija 480. **Teleta** žive teže: Lombardija 580, Napoli 510, Piemont 750, Rim 760, Benečija 760 L. **Drobnica.** Jagnjeta 850 L, ovce 440, kostruni 500. **Prašiči:** Lombardija na kvintal 720, Piemont 800, Rim 810 L. **Perutnina** žive teže: Lombardija 12 L, Rim 14, Benečija 12 L. **Krma.** Seno Lombardija (kvintal) 68, Napoli 50, Rim 40, Piemont 62, Benečija 47 L. **Slama:** Lombardija 20, Napoli 17, Benečija in Rim 16 L. **Krompir:** Bolonja 35, Napoli

Naš narod vedijo v pogubo

tri grdobije. Prva je alkoholizem. Z vsemi sredstvi ga moramo zatirati, ako hočemo, da bo naše ljudstvo zdravo in močno in da bo krepko odbijalo zločinske napade na svojo individualnost. Nobena reč ne izpodjeda tako narodu gmotnih in moralnih moči ko alkoholizem. Koliko mož, ki bi bili lahko še veliko dobrega storili, nam je pobral alkohol! Koliko premoženj, koliko trdnih kmetij je omajal ter jih spravil celo v tuje roke! Koliko dobrih značajev je že zastrupil ter jih kar čez noč spravil v nasprotni tabor. Druga grdobija, ki tira naš narod v pogubo, je **pravdarstvo**. Koliko lepih posestev je že propalo vsled nesrečnega pravdanja! Zato moramo z vsemi sredstvi delovati, da se to zlo iztrebi iz našega ljudstva! Stranke naj si same med seboj izvolijo sodnike, domače može, ki naj pravdo razsodijo. Tretja grdoba, ki koplje grob našemu narodu, so **plešišča**, ki pospešujejo zapravljanje, ki pogublajo telesno zdravje in morijo fantovsko in dekliško poštenje. (Te misli razvija dr. E. v Matičinem koledarju).

Razmere v naših odrešenih deželah.

Pismo trgovca z dežele.

«Slavno uredništvo! Prosim Vas, da bi mi blagovolili dati nekatere informacije glede preselitve v Rusijo. Med tukajšnjim ljudstvom, zlasti med onimi, ki še niso samostojni gospodarji, oziroma še niso preveč vezani na dom, je začelo močno gibanje za selitev na Rusko. Ta želja po izselitvi se je rodila, ker vidi vsak, da mu tu preti popolno obubožanje. Tudi posestniki so prepričani, da bodo mnoga posestva v par letih prodana. In to eksekutivnim potom. Ker uvidevajo, da je bolje, če gredo takoj odtod, kakor pa tukaj trdo de-

30, Rim 40 L. **Paradižniki:** Milan 58, Rim 52 L. **Limone:** Napoli kvintal 50, Palermo (zaboj) 25 L. **Maslo** (surovo): Milan 17, Rim 18 L. **Slanina:** ameriškanska 780 L, domača 830 L. **Les:** jelove deske v Milanu 330 L, jelovi tramovi 315, kostanj 400, oreh 1400 L. **Oljčno olje:** Kalabrija kvintal 700, Rim 690, Toskana 720, Umbrija 705 L.

Mirenski čevlji. Zadruga tovarna čevljev «Adria» v Mirnu je spravila na sejmje svoje izdelke, ki se nam zdijo za naše kraje prava specialiteta, ki more glede na trajnost konkurirati z vsakim drugim izdelkom. Čevlji so mojstrsko izdelani in so v resnici dobro hodni. Daš mogoče par lir več, zato pa ti trajajo dvakrat dlje ko drugi.

Sejmi v januarju. V Istri: Hrpelje, sredi 2. — Pazin, četrtek 3. — Trnovo, ponedeljek 7. — Hrastovlje pri Dekanih, ponedeljek 7. — Podgrad, sredi 9. — Oprtalj, četrtek 10. — Črnikal, ponedeljek 14. — Korte, četrtek 17. Isti dan tudi v Buzetu in pri sv. Antonu poleg Dekanov. — Buje četrtek 31. Na Tržaškem: Sežana, sobota 12. in torek 22. Tržič (Monfalcon), sredi 16. — Bazovica, torek 22. Na Goriškem: Sv. Križ, sobota 5. Štanjel, ponedeljek 7. — Gorica, četrtek 10. in 24. — Vrhpolje pri Vipavi, torek 22.

Po čem je lira?

Dne 24. decembra si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 26.50 L.
za 100 č. kron — 67.50 L.
za 1 dolar — 23.— L.
za 1 funt — 100.80 L.
za 10.000 avstr. krop — 3.2 st.

lati, si nič prihraniti, ampak od dne do dne bolj ubožati, so izgubili vse veselje, da bi ostali v teh krajih. V resnici postaja pri nas taka revščina, da se Bogu usmili. Naš pridelek — vino, ki nas je dosedaj vzdrževal, je padel na tako nizko ceno, da nikakor ne moremo niti stroškov kriti. Nato nas dopisnik vprašuje, kaj naj svetuje posestnikom, nas vprašuje po raznih informacijah, ki jih pa vseh še nismo prejeli pri oblastvih.

Prip. uredništva. Oblastvo nas je pred kratkim vprašalo, zakaj da ljudstvo toži, saj da ni tako slabo. Mi smo visokemu uradniku odgovorili: Ako se želite prepričati, kako leze kmet v reve, stopite v katerokoli trgovca, 50 do 80% in več kmetovalcev kupuje na kredo! Pa nam je odgovoril: Mari niso pred vojno na kredo kupovali? Da, to je res, toda le od aprila do septembra, jeseni in pozimi pa so vračali, sedaj pa jemljejo na upanje v jeseni in pozimi.

Osem ugank.

- 1) Kam je šel Jesus, ko je bil 12 let star?
- 2) Katera stvar v cerkvi je najbolj nepotrebna?
- 3) Kadar gor vrzes, je belo, ko pa pade, je rumeno.
- 4) Kakšna podobnost je med advokatom in med kolesom pri vozu?
- 5) Belo polje, črno seme, trije orjejo in dva gledata.
- 6) Bela ko sneg, zelena ko trava, rdeča ko kri, vsem dobro diši.
- 7) Govori večkrat na dan, je krščen, pa ni kristjan, vzal se ni tujega blaga, in vendar obesili so ga.
- 8) Katera žival ima najbolj sladko meso?

(Rešitev je na zadnji strani).

Največja zaloga

vsakovrstnih koledarjev

se dobi v

KNJIGARNI - PAPIRNICI

J. ŠTOKA

Trst, Via Milano št. 37

ADRIA-ČEVLJE

Izdelek Čevljarske zadruge v Mirnu

dobiš v prodajalnah:

Trst, Via dei Rettori 1
Gorica, Corso Verdi 32

Trdni, elegantni čevlji, znani po vseh jadranskih deželah.

Zobozdravniški ambulatorij

Zobotehnik

M. Godina

Via Genova št. 13 prvo nad.

TRST

od 9-1, od 3-7

— ob nedeljah od 10-12 —

Zobozdravnik

dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila

v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria)

od 9-12 in od 3-5.

Najvišje cene plačujem za kože

lisic, kun, zlatice, dihurjev, vider, mačk, jazbecov, veveric, krtov, divjih in domačih zajcev.

D. Windspach

Trst - via Cesare Battisti 10-11 vrata 16
Gorica, Gosposka ulica.

Sprejemem tudi po pošti.

MALI OGLASI

stanejo 20 stot. za desedo. Pri 5 kratni 10%, pri 26 kratni 15%, pri 52 kratni objavi 20% popusta.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrdka Gastone Dolinar Trst - via Ugo Fenio 5.

NAJBOLJŠA PRILIKA za nakup raznovrstnega blaga samo na debele za preprodajalce v Trstu, via S. Nicolò 19.

DELA VSKI VESTNIK.

Zalostno je danes stanje delavstva. Tri reči ga pečejo: brezposelnost, brezpravnost, suženjstvo. Danes vlada po vseh državah brezposelnost, ki sama na sebi povzroča gorje v družini. Delavec, ki nima drugega bogastva ko samo svoje roke, pa nima dela! Kjer ni dela, tam ni jela. Delavec, ki ima svoje posestvice, četudi le par njiv, pribeži pod svojo streho, se slisne, pa ima vsaj nekaj. Kako je v primeri s takim revež tisti delavec, ki nima ne strehe ne njive. Kar ima, to so žena, kopica otrok in žuljave roke. Taka brezposelnost vodi v obup. Drugo zlo je delavska brezpravnost. Kdo se meni za delovno pogodbo? Gospodarji delajo, kar in kakor hočejo in izkoriščajo brezposelnost in glad v svoje namene. Revščina je povzročila, da je danes delavec delavcu volk. Vsak gleda le na kos kruha. Tretji vič, ki nas tepe, pa je naše suženjstvo. Temeljni zakoni o svobodi državljanov so pogaženi. Niti dihati ne smeš. Tolažbo imamo, da je vse na svetu minljivo in da zasije tudi delavcem lepše solnce.

Kotiček za smeh.

Mlada dekla. Gospa: «Francka, stopi k mesarju in poglej, če ima svinjske noge». Dekla se vrne in pravi: «Nisem nič videla». Gospa: «Pa kaj, ali ti ni nič reklo?». Dekla: «Nič! Sem ga dobro pogledala, pa ima čevlje na sebi».

Na sodnji. Gospa: «Jaz bi se rada razporočila, gospod sodnik». Sodnik: «Tako? Zakaj pa?». Gospa: «Moj mož je neumen!». Sodnik: «Ali je bil že pri poroki neumen?». Gospa: «Ne, takrat sem bila jaz».

Krivično. Janezek in Jozek sta skakala po sosedovem travniku. Oče pride, se jezi zastran skode in podeli vsakemu 4 po zadnji plati. Janezek ni nič jokal, Jozek pa je dolgo jokal. Ko ga oče vpraša, zakaj da joče, odgovori: «Jaz sem tudi štiri dobil, pa sem skakal samo po eni nogi».

Na kmetijski zoli. Učitelj: «Kdaj je najboljši čas, da se jabolka obirajo, Pavle?». Učenec Pavle: «Kadar ni gospodarja doma, in je pes privezana».

Dva študenta sta govorila o ribah. Peter: «Zakaj so neki ribe mutaste?». Frane: «Ti, klipec, ti! Pa govori ti, kadar imaš usta v vodi!».

Sodnik reče dekletu, ki prosi pomilovanja: «Vase prošnje nič ne pomagajo. Saj Vas nisem jaz obsodil, ampak paragraf». Dekle nato: «Eh, kaj, drug na drugega se izgovarjate».

Pasji davek za 1924.

Vse občine, koder se ne poznajo davka na pse, ga morajo upeljati v začetku 1924. Občine pa, ki že imajo pasji davek, morajo davek prilagoditi novi postavi. Za psa, ki ti služi samo kot varuh kmečkega poslopja, boš plačeval letno 5 lir. Za psa-lovca plačaj 20 lir (moraš pa imeti lovsko dovoljenje!), za psa pa, ki ga imaš le za luksuz, plačaj 40 lir letnega davka. Tako zaukazuje odlok od 12. sept. 1918. Občina pa sme z odobrenjem deželnega odbora in finančnega ministarstva pohirati dvakratne davčne zneske, torej 10, 40 in 80 lir. Davka oproščeni so psi, ki vodijo slepce in pa psi, katerih gospodarji niso v občini več ko dva meseca.

Iz starih časov.

Naš pesnik Franc Malavašič je zložil l. 1859. pesmico «Človek brez rodoljubja», ki se glasi:
 Kar drevo brez zalga cvetja,
 brez klasovja lepo žito,
 kar je ladja brez zavetja,
 gnana v jezero srdito:
 Oj, to človek brez iskrene
 je ljubezni domovine,
 ki, če žalost jo zadene,
 zapusti jo, da pogine.
 Jo izdaja, zaničuje,
 le za tujstvo sile trosi;
 ki ni vreden, da varuje,
 da ga v sebi dalj še nosi.

TRDI OREHI

Štev. 44. **STEBER.** (Bajc Rafael.)
 a a a a a gora,
 a a a a a rastlina,
 a a a d d d žen. krst. ima,
 d e i i j dom. žival,
 k k k k k rokodelec,
 l m n n n ptič,
 n n n o o o vas na Krasu,
 o o o o o kinč vladarja,
 r r r r r rokodelec,
 r r s s s del polja,
 t i u v v denar,
 v v v z z dragoceva kovina.
 Po sredi navzdol beri predmet tvoje
 ljubezni (10 lir).

Davek na napise v l. 1924.

Ta davek se mora plačati od vseh napisov in naznamil v svrhu reklame, ki se nanašajo na izvrševanje trgovine, obrti, rokodelstva.
Dve opombi.
 Prva: davek na napise sme občina uvesti ali ne, kakor hoče. Druga: za laški ali slovenski napis se plača enako visok davek.

Višina davka.

V občinah, ki imajo 25 do 50 tisoč prebivalcev, se plača za vsako črko v nadpisu 30 st. do 3 L; v občinah 12.000 do 25.000 prebivalcev plačaj 25 st. do 2,50 L; v občinah s 5001 do 12.000 prebivalci plačaj 20 st. do 2 L; v občinah, ki nimajo več ko 5000 oseb, plačaj 15 st. do 1,50 L. Ako je napis v tujem jeziku, n. pr. francoški, moraš plačati najmanj 100 lir.

Goriško pismo.

Goriški fašisti hočejo, da bi se podgorska občina priklopila Gorici. Zlasti se zavzema za to nekakšen advokat Verze gnassi.

Naši fašisti nadaljujejo borbo proti goriškemu nadškofu. Sramota je, da so slovenski fašisti, v prvi vrsti bandelj, peternel in drugi vdaleženi. Pa si še upajo pisati, da so pravi zaščitniki vere!

Kakor kaže, bodo Tržačani odklonili goriški ultimatum za sestavo Narodnega sveta. Goričani so zahtevali, da se ustanovi skupen list kot glasilo Narodnega sveta in da se sprejme načelo, da so poslanci pokoravali se v vseh vprašanih Narodnemu svetu. Glede teh dveh točk so Goričani intranzigentni, dočim so zelo popustili v vprašanju sestave Narodnega sveta: pristali so na to, da smejo biti tudi poslanci člani Narodnega sveta in da bo dr. Wilfan predsednik. Stavili so glede omenjenih dveh točk.

Da bi bilo novo leto srečnejše in da bi zasijali našemu narodu lepši žarki upanja, želi Mali list.

NAŠA POŠTA.

Štanjel: preberite članek o izseljeniškem vprašanju. Anton P. Pišete, da so se na junici, ki ste jo pred kratkim kupili na sejmu, pokazala znamenja jetike. Kaj naj storite, da ne boste trpeli škode? Postava pravi, da je prodajalec odgovoren za pogreske, ki jih je na živali zamolekal. Vi imate pravico, razdreti pogodbo, če: 1.) so se pokazala znamenja jetike v prvih 14 dnevih po izročitvi in 2.), če ni se preteklo 42 dni od onega dneva, ko vam je prodajalec žival izročil. Zahtevajte pred pričami od prodajalca, da vrne denar in vzame žival.

Sežana. Tisti dopisnik, ki nam je poslal dopis o volitvi, naj nam pošlje svoj naslov, da mu razodenemo zadevo, o kateri nam piše glede neke osebe Č. Jak. Berite danes članek o izseljevanju. Tone Iv. Vašo izvrstno pesmico poslali Mladiki.

Beseda velikega moža.

«Kdor svoj materni jezik zavrže ter ga pozabi in zapusti, je zmedenemu pijancu podoben, ki zlato v prah potepta in ne ve, koliko škodo si dela. Slovenski starši, ki svojih otrok ne naučijo slovenskega jezika, so nehvaležni hišniki, ki svojim otrokom pripravijo drago domačo reč, slovenski jezik, ki so jim ga njihovi dedi izročili. Podobni so taki očetje in matere slabim gospodarjem, ki svojo očetno gospodarstvo prodajo, drugo pohištvo kupujejo, poslednjič pa večidel najdejo beraško palico. Kar je oče dobrega od svojih starih prejel, mora svojemu sinu zapustiti, in kar se je mati od matere dobrega naučila, bo tudi svoji hčeri zapustila. Materni jezik je najdražja doba, ki smo jo od svojih starih dobili.» (škof Slomšek v «Drobtincah», 1849.)

Rešitev osmih ugank.

- 1.) V dvanajsto.
- 2.) Streha nad prižnico.
- 3.) Jajce.
- 4.) Oba treba mazati.
- 5.) Papir, tinta, prsti.
- 6.) Česnja.
- 7.) Zvon.
- 8.) Bolha; ljudje si prste obližejo, se predno jo imajo.

Hočete imeti kruh fin?
 V Nabrežini je zato mlin,
 ga vodi Okretič Martin.
 Samo jaz nularco nar'dim.

Vam voščim srečno novo leto,
 da dobro bilo bi začeto.
 In srečno da konča:
 želim vsem iz srcā!

Stab. Tip. S. Spazzal, via Commerciale 8.
 Cene oglašev: za en centimeter
 vane v eni koloni štiri lire. Popusti:
 pri 5 kratni objavi 5 od sto, pri 10
 kratni 10 od sto, pri 20 kratni 20 od
 sto, pri 52 kratni 30 od sto popusta.

Zadružna klet v Bujah

Cantina sociale coop. di Buje-Istria

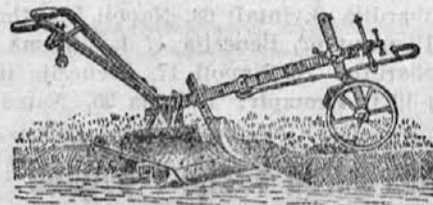
ZALOGA V TRSTU

via Gatteri 16

izvrstna istrska vina v tranzitu: namizna in razkošna.
 Prvovrsten moškat. — Cene absolutne konkurence.

Goriški okoličani, Brici, Gorjani, Kraševci!

Kadar pridete v Gorico po opravkih, želite tudi v domačo gostilno, kjer vlada snaga in kjer se dobi dobra in poceni hrana. Kje? V gostilni „AL BON FURLAN“ v ulici sv. Ivana. Priporoča se za obilen obisk JOSIP SFILIGOJ.

Kmetovalci pozor!

M. Brezigar in sin

GORICA, Via Carducci (nekdaj Gosposka ulica) št. 19

Oglejte si bogato zalogo plugov in kmetijskih strojev iz znamenitih nemških in čeških tovarn.

Cene brez konkurence.

Zobotehnični ambulatorij

TRST, Via Settefontane št. 6, I nad.

odprt vsak dan od 8.—18. in od 15.—19. Izvršujejo se hitro in točno vsa dela z zlatom kakor tudi zobnice s kavčukom. Slovencem 10% popusta kakor tudi plačilo na obroke. Delo zajamčeno.

ĖGIDIJ SCHIFFLIN, koneesijonirani zobotehnik.

Čevljarnica FORCESSIN

Za praznike kaj posebnega!

Trst, via Caprin 5 pri Sv. Jakobu

Ali iščete čevljičice
 Za dekličice in fantičke?
 Kakšne imajo radi
 Ta stari in ta mladi?
 Eleganca, trajnost, nizka cena,
 To troje je največjega pomena.
 Največji magacin
 ima Forceessin
 V ulici Caprin.

Čevljarnica FORCESSIN